

Мазур Катерина Володимирівна, аспірантка Вінницького державного педагогічного університету ім.. М. Коцюбинського
Формування художньо-естетичної культури в дітей дошкільного віку як нагальна потреба сьогодення

Анотація: Статтю присвячено проблемі художньо-естетичної культури дітей дошкільного віку як нагальній потребі сьогодення, визначенню критеріїв і показників їхньої естетичної вихованості.

На підставі художньо-естетичної культури визначено особливості виховання дітей дошкільного віку в умовах сучасного світу.

Ключові слова: культура, художньо-естетичний розвиток, естетична культура, естетична вихованість.

Mazur Kateryna, Postgraduate Student of Vinnitsa State Pedagogical University named after M. Kotsyubynsky
The formation of artistic and aesthetic culture in preschool children as an urgent need of today

Abstract: The article is devoted to the problem of artistic and aesthetic culture of preschool children as an urgent need of the present, the definition of criteria and indicators of their aesthetic education. On the basis of artistic and aesthetic culture, the peculiarities of the upbringing of preschool children in the modern world are determined. **Keywords:** culture, artistic and aesthetic development, aesthetic culture, aesthetic education.

Мазур Екатерина Владимировна, аспирантка Винницкого государственного педагогического университета им .. М. Коцюбинского
Формирование художественно-эстетической культуры у детей дошкольного возраста как насущная потребность сегодняшнего

Аннотация: Статья посвящена проблеме художественно-эстетической культуры детей дошкольного возраста как насущную необходимость настоящее, определению критериев и показателей их эстетической воспитанности. На основании художественно-эстетической культуры определены особенности воспитания детей дошкольного возраста в условиях современного мира.

Ключевые слова: культура, художественно-эстетическое развитие, эстетическая культура, эстетическая воспитанность.

Мазур К.В. Формування художньо-естетичної культури в дітей дошкільного віку як нагальна потреба сьогодення/ Педагогічний пошук: Збірник наукових праць студентів та молодих вчених. Випуск 8. – Вінниця: ТОВ «Нілан ЛТД», 2017. – с. 77-80.

В умовах становлення та розвитку української держави, здійснення реформування економічних та суспільно-культурних галузей особливої актуальності набуває проблема виховання духовно-культурної особистості.

Національною доктриною розвитку освіти в Україні визначено пріоритетні завдання «створення умов для розвитку особистості і творчої самореалізації кожного громадянина України, виховання покоління людей, здатних оберігати й примножувати цінності покоління людей, здатних оберігати й примножувати цінності національної культури та громадянського суспільства...» [5]. Однією з найважливіших складових духовно-культурного розвитку особистості, здійснення якої повинна забезпечувати держава, є її естетичне виховання.

Формування художньо-естетичної культури, творчих здібностей особистості, виховання естетичних смаків, почуттів, потреб набуває особливості значущості саме в дошкільному віці, оскільки знання, вміння та навички, отримані в ранньому дитинстві, значним чином впливають на подальший розвиток дитини. Завдання та шляхи реалізації естетичного виховання дітей дошкільного віку визначені Законом України «Про дошкільну освіту», Національною державною комплексною програмою естетичного виховання та Базовим компонентом дошкільної освіти, проектом «Дошкілля». Особлива увага акцентується на необхідності організації цілеспрямованого ознайомлення дітей із різними видами мистецтва в контексті загальнолюдської та національної культури [1, с.21].

Підвищення якості естетичного виховання дошкільників у сучасних умовах значною мірою залежить від вивчення, узагальнення та творчого переосмислення історико-педагогічного досвіду з названої проблеми та подальшого використання його окремих положень у дошкільних навчальних закладах. Різним аспектам проблеми естетичного виховання дітей присвячено історико-педагогічні праці З. Борисової, В. Ворожбіт, Т. Грищенко, Л. Жербіної, І. Зарудної, А. Калениченко, О. Котикової, Є. Марченка, О. Овчарук, А. Омельченко, Т. Тюльпи, О. Федорової. Внесок видатних вітчизняних освітян минулого у вирішення окремих проблем естетичного виховання підростаючого покоління розкрито в роботах Н. Дем'янко, О. Джус, Л. Іванової, С. Морозової, С. Процика, О. Пшеврацької, Ш. Рзаєва, Н. Роман, В. Сергєєвої, А. Соколової, Є. Федотова, І. Фрайта та інших. Питання естетичного виховання дітей і молоді у теорії та практиці зарубіжної педагогіки розглянуто в дослідженнях П. Брайловської, О. Іонової, М. Лещенко, Г. Ніколаї, І. Сташевської, О. Тимошенко.

Проблемі удосконалення змісту естетичного виховання дітей і молоді в сучасних навчальних закладах, пошуку його нових нетрадиційних форм, методів і прийомів присвячено наукові дослідження та методичні розробки Л. Артемової, А. Богуш, Е. Белкіної, Л. Коваль, С. Колесникова, О. Кононко, В. Кьона, Н. Лисенко, Н. Манжелій, Л. Масол, Т. Науменко, В. Пабат, Л. Покроєвої, Ю. Полянського, О. Рудницької, Г. Сухорукової, Г. Тарасенко, Л. Фесюкової, Н. Фоломєєвої, Г. Шевченко, А. Шевчук.

Питання освіти дошкільних працівників в історії вітчизняної педагогіки,

а також естетичної підготовки майбутніх учителів і вихователів відображено у дослідженнях М. Євтуха, І. Зязюна, І. Ларіної, К. Лисяка, С. Мельничука, Г. Падалки, Г. Підкурғанної, В. Попової, Т. Слободянюк, Т. Танько, І. Улюкаєвої та інших.

Історіографічний огляд наукових праць дозволяє зробити висновок про те, що на сьогодні в педагогічній науці недостатньо повно проаналізовано проблему формування естетичної культури дітей дошкільного віку засобами різних видів мистецтва.

Освіта в контексті культури (у взаємозв'язку з культурою як явище та феномен культури) передбачає орієнтацію на загальнолюдські цінності, світову і національну духовну культуру, гуманітаризацію свого змісту, опанування гуманістичних технологій освіти та виховання, створення у дошкільних освітніх закладах сприятливого креативно-розвивального середовища для розвитку особистості, здатної до творчої самореалізації[3,с.12]. У дитині закладено всі основні риси естетичних здібностей: безпосередність, емоційність, виразність, відкритість для світу, кокетування, гра. Безпосередній вияв у дитині її внутрішнього життя є повнотою естетичного самовираження [2,с.114].

У дитинстві естетична здібність співіснує з естетичною потребою, а спеціальне формування естетичної та духовної потреби в естетичних переживаннях невід'ємні від формування здібності до естетичної діяльності. Така «естетична зустріч» здібностей з потребами створює передумову для розвитку творчості та формування художньо- естетичного смаку дитини[4].

У дітей рано складається власна «картина світу». Вона не є досконалою, але є цілісною. Збереження цілісності мислення ми бачимо у розвитку художньо-образного асоціативного мислення та вміння бачити навколишнє життя очима художника. Необхідно розвивати вміння бачити реальне життя. «Ялинка, берізка, небо і земля можуть бути різного кольору і різної форми, це означає, що не слід давати схему, яку дитина буде повторювати все життя. Шлях творчої культури не породжує здатності бачити, а навпаки - приводить до отупіння зору, мислення і таке інше. Це найбільша небезпека. Треба відходити від схем, які нав'язуються дорослими і в кольорі і в формі, в умінні радісно, як художник, сприймати навколишній світ. Цього вчити не просто. Необхідно спочатку вчити вихователів»[4]. Багато залежить від грамотного, на науковій основі дібраного змісту образотворчої діяльності для розвивального спілкування з дитиною.

Дуже важливою є робота з батьками, адже якщо у сім'ї не звертається увага на прекрасне, не цінується мистецтво, то і дитина буде позбавлена можливості набути естетичного смаку в усіх розуміннях цього вислову. Батьки є першовідкривачами дитячої душі, першими людьми, які вкладають у дитину знання про навколишній світ і те, як вони це роблять впливає на подальший розвиток малюка. Важливо все і навіть оформлення приміщення, у якому росте немовля. На нашу думку, необхідно звертати увагу на красу якнайраніше і не лише вихователі повинні піклуватися про це. Відомо, що дитина не буде сприймати серйозно те, чого не бачить вдома, так як батьки є

для неї найголовнішими авторитетами. Співпраця дитячого садка із сім'єю, є запорукою того, що дитина розвиватиметься в гармонії, у неї формуватимуться стійкі естетичні погляди та в подальшому художньо-естетична культура. Це дуже відповідальна робота, якій повинно надаватися особливе значення, бо ми виховуємо майбутнє покоління, майбутню культуру нашої нації.

Отже, формування художньо-естетичної культури дошкільників повинно включати в себе розвиток здатності сприймати, відчувати, розуміти прекрасне в житті та в мистецтві, виховання прагнення дітей самим брати участь у перетворенні оточуючого світу за законами краси.

Література

1. Базовий компонент дошкільної освіти / Науковий керівник: А. М. Богуш, дійсний член НАГІН України, проф, д-р пед. наук. — К., 2012. - 26 с.
2. Кузьменко В. У. Естетична обдарованість дошкільника: теоретичні засади діагностичної роботи [Текст] / В. У. Кузьменко // Освіта та розвиток обдарованої особистості: щомісячний науково-методичний журнал. - К.: Інститут обдарованої дитини. - 2013. -№ 8-9 (15-16). -С. 114-116.
3. Г.В. Сухорукова Образотворче мистецтво з методикою викладання в дошкільному навчальному закладі. Підручник /за заг. ред. Г.В. Сухорукової.- К.: Видавничий Дім, «Слово», 2010. - 210 с.
4. Торшилова Е. М. Эстетическая компетентность: содержания и смыслы [Текст] / Е. М. Торшилова. - М., Дубна: Феникс +, 2008. - 156 с.
5. <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/347/2002>